

Bon any d'ametlla mallorquina

Sorprenentment, el preu de l'ametlla mallorquina, després d'anys de caiguda lliure, es recupera: renaixement o miratge?

La majoria de l'ametllar mallorquí serveix per al consum domèstic dels propietaris del terreny.

En els últims anys el preu de l'ametlla mallorquina no havia fet més que baixar i baixar. El motiu fonamental era que el mercat es veia inundat per bessó importat, que, si bé no tenia tanta qualitat, era bastant més barat. Així doncs, el mercat intern mallorquí rebentava a la baixa i el bessó autòcton no tro-

bava gairebé compradors. Enguany, però, la situació s'ha invertit. És una nova tendència? No. Més aviat és la conseqüència d'un mal any ametller a la península i a Califòrnia. Amb el resultat pràctic que, mentre l'any passat el bessó mallorquí es pagava a 2,8 euros el quilo, enguany s'està enfilant entre els 4 i 5. Val a dir que, segons

la Unió de Pagesos, a un pagès illenc no li surt rendible fer la collita per a vendre-la si no s'arriba, almenys, als 3 euros per quilo. Per tant, la ruïna econòmica que representava l'ametllar mallorquí els últims anys, enguany s'ha rectificat. Surt a compte. Enguany, si més no.

Bon any. La producció d'ametlla serà bona. Superior a la de l'any passat, segons totes les estimacions fetes just abans de la campanya de recollida del fruit que comença, depenent de la varietat, a mitjan agost i s'allarga fins a ben entrat el setembre en els ametllers més tardans. Un augment de producció que va de perles per als pagesos, perquè les llotges que marquen el preu de l'ametlla, que són les de Reus i les de Múrcia, enguany atorguen a la mallorquina un excel·lent preu de venda: entre 4 i 5 euros el quilo de bessó –segons cada llotja i varietat– quan l'any passat no arribava als 3, mentre que amb la clovella l'augment ha estat dels 50-70 cèntims de l'any passat fins al més d'un 1 per quilo d'enguany.

Quina raó hi ha per a aquesta agradable sorpresa per a l'ametlla mallorquina? La resposta és el temps meteorològic. A la península han entrat durant tota la tardor i hivern passats fronts borrascosos des de l'oest, que han portat força pluja, una companya gens agradable per a l'ametller, que no vol molta d'aigua. La producció continental espanyola i catalana no ha estat bona, enguany. En canvi, a Mallorca –l'illa té més del 90% del total de superfície d'ametllar de Balears– no ha plogut amb tanta freqüència ni intensitat. Condicions molt bones per a l'ametlla, que, en efecte, a l'hora de ser tomada de l'arbre, presenta un aspecte immillorable: grossa, sana i d'alta qualitat, o sigui, molt oliosa i dolça.

Per un altre cantó, també la gran competidora, l'ametlla californiana, ha sofert un any meteorològicament molt advers, amb el resultat d'una baixada força important de la pro-

ducció i de la qualitat. Val a dir que el bessó californià ha estat el gran responsable de la baixada del preu de l'ametlla mallorquina en els últims anys. Perquè ha inundat els mercats illenc i espanyol, amb el resultat –malgrat no ser de tanta qualitat, ja que és regada perquè sigui més grossa– que amb una bona presència –genèticament tocada– a la vista del consumidor i un preu molt per sota de l'autòctona, va rebentar el mercat illenc.

Tradicionalment, els torroners peninsulars, valencians sobretot, compraven ametlla mallorquina per a fer el torró de Nadal, per raó de l'alta qualitat que presenta, però els últims anys ja no era així. Entre una cosa i l'altra la producció mallorquina va esdevenir antieconòmica. Això ha tingut com a conseqüència que les aproximadament 100.000 hectàrees que en un moment hi hagué de producció d'ametllar han quedat reduïdes a una quarta part, les 25.000 que hi ha actualment, de les quals tan sols una mica més de la meitat –vora unes 12.000– són les que mantenen una bona producció per hectàrea i, enguany, han estat rendibles. Un bon any, en fi. Però i el futur?

El futur. És una incògnita. Com és bo d'imaginar, les bones –des del punt de vista mallorquí– condicions meteorològiques a Califòrnia i la península no necessàriament s'han de repetir la tardor i l'hivern vinents. Si no es repeteixen, què passarà l'any que ve, i els que vinguin darrere, amb l'ametlla mallorquina?

Antoni, un jubilat d'Establiments, que cada any toma les ametlles del seu tros de terra, les pela, les asseca al sol i finalment les enceta per fer torró per Nadal, explica a aquest setmanari que “el futur de l'ametlla mallorquina és molt negre perquè en condicions de temps normal a la península i d'altres llocs la competència és impossible; un temps ens les treien de les mans, ara... res”. Assegura que “enguany ha anat bé” però que el seu tros “és exemple del que passa a tota la contrada: tenia més del doble dels ametllers, però no em surt a compte, ni enguany, vendre-les, així que les usam per a consum domèstic i el que no menjam ho fem servir com a combustible per a fer foc”.

És una situació que es repeteix força a Mallorca. La reducció dràstica de la superfície de l'ametllar indica que l'explotació econòmica només és rendible en anys excepcionals, com és el 2013. Però si la norma és el que existia les últimes temporades, amb preus del quilo de bessó per sota dels 3 euros, el futur pintarà com pintava, molt malament. Amb la conseqüència ja ben coneguda a l'illa: abandonament de l'explotació d'ametllar, destinació de la producció al consum estrictament domèstic i, amb aquest abandó de tantes hectàrees, deixar el camí lliure a les amenaces –vegeu requadre– que podrien posar fi a la tòpica i típica imatge –però encara força venerada per residents i visitants– de les vastes extensions d'ametllers florits en blanc durant els hiverns mallorquins.

Miquel Payeras

Un fong mata ametllers

Malgrat que el preu de l'ametlla mallorquina hagi pujat enguany, el futur no és gens clar. I no és només per la competència econòmica forana, especialment la californiana, sinó que ara, a més, l'ametllar mallorquí ha de fer front a un estrany i letal fong que està afectant les zones de llevant de l'illa. Es calcula que en unes 2.000 hectàrees el fong ha començat a matar els arbres. I de moment no s'hi ha trobat remei. Si bé és ver que la plaga està localitzada geogràficament i que els més afectats són els ametllers vells, no hi ha seguretat que no es pugui estendre i acabar afectant tot tipus d'arbres. Segons els tècnics de la Conselleria d'Agricultura i Medi Ambient, el més efectiu per a combatre el perill és tenir els arbres en bones condicions –podant-los regularment, vigilant-los...– i el terreny degudament llaurat. No es coneix res més per a fer front a la plaga, que, quan ataca, mata. Perquè el fong s'instal·la al tronc de tal manera que no hi ha fungicida que sigui efectiu. De moment, es calcula que més de 100.000 ametllers mallorquins –encara relativament pocs, sobre uns quatre milions que n'hi ha– ja han mort per aquest motiu.

SETMANA DEL LLIBRE EN CATALÀ

la Setmana del Llibre en Català
Llegeix amb estret al món

34 Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a Facebook i Twitter
Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.com